

## Ηθική. Περιοδικό φιλοσοφίας

Αρ. 4 (2007)



Πόλεμος και Ισλάμ

Ειρήνη Μπόμπολη

doi: [10.12681/ethiki.22679](https://doi.org/10.12681/ethiki.22679)

### Βιβλιογραφική αναφορά:

Μπόμπολη Ε. (2020). Πόλεμος και Ισλάμ. *Ηθική. Περιοδικό φιλοσοφίας*, (4), 61–62.  
<https://doi.org/10.12681/ethiki.22679>

τωνικού έρωτος επανεξετάζεται στους κόλπους της σύγχρονης αντίληψης για την ανθρώπινη φυσιογνωμία – μια αντίληψη που φαίνεται να απέχει από την παραδοσιακή διυστική διδασκαλία.

## Η φιλοσοφία ως μελέτη θανάτου, προσέγγιση με βάση τον πλατωνικό Φαίδωνα

Γιάννης Παπασημάκης

Η φιλοσοφία είναι μια πνευματική εκγύμναση για την αναζήτηση της αλήθειας από την αυγή της μέχρι τη σύγχρονη εποχή «διεκδίκησε» πολλές προσεγγίσεις και κατακτήσεις, κερδίζοντας έτσι εξέχουσα θέση στην καρδιά του ανθρώπου αλλά και στον ανθρώπινο πολιτισμό και την παγκόσμια σκέψη. Εκείνο, όμως που απασχόλησε τον άνθρωπο και τη φιλοσοφία από πολύ νωρίς, ιδιαίτερα στη μετασωκρατική περίοδο, ήταν το πεπερασμένο της ανθρώπινης ύπαρξης και η έννοια του θανάτου ως αναπότρεπτο γεγονός αλλά και ως νομοτελειακή εκπλήρωση της διαλεκτικής του σχέσης με τη ζωή.

Ο Πλάτων, σκύβει πάνω στη συγκλονιστικότερη υπαρξιακή αγωνία και με τρόπο εναργή στοχάζεται και ασκείται πάνω στον θάνατο. Καλλιεργώντας τη σκέψη και τη διδασκαλία του Σωκράτη, φτάνει στο συμπέρασμα πως η «μελέτη θανάτου» οδηγεί στην κάθαρση της ψυχής και στην ελευθερία του ανθρώπου. Γίνεται έτσι η κύρια άσκηση, φροντίδα και εντατική ενασχόληση των αληθινών φιλοσόφων (Φαίδων 67 d-e). Όσοι φιλοσοφούν σωστά, ασκούνται πράγματι στο να πεθάνουν κι από όλους τους ανθρώπους φοβούνται λιγότερο το θάνατο. Η φιλοσοφία γίνεται όχι δρόμος για τον θάνατο αλλά δρόμος για τη «ζωή» μέσω του θανάτου. Έτσι αναδεικνύεται σε μελέτη θανάτου.

## Πόλεμος και Ισλάμ

Ειρήνη Μπόμπολη

Το θέμα της ανακοίνωσής "Πόλεμος και Ισλάμ" αφορά στην ισλαμική ηθική κατά τη διάρκεια διεξαγωγής του πολέμου και γενικότερα απέναντι στον πόλεμο. Εστιάζεται σε τέσσερις άξονες:

1. Τι ενδιέφερε τους νομικούς επιστήμονες κάθε φορά περισσότερο, το *jus ad bellum* ή το *jus in bellum*.
2. Η ηθική διαμόρφωση των κανόνων του πολέμου με βάση τις έννοιες του εδάφους (*dar-al-Islam*: εδάφη του Ισλάμ και *dar-al-harb*: εδάφη της σύγκρουσης).
3. Κατά πόσο ο πόλεμος για τους μουσουλμάνους αποτελεί καθήκον.
4. Κατά πόσο ο πόλεμος για το Ισλάμ μπορεί να χαρακτηριστεί θρησκευτικός από την αρχή της εμφάνισής του έως σήμερα.

Η ανακοίνωση διακρίνεται σε τρία μέρη.

Στο πρώτο γίνεται αναφορά στις πηγές πάνω στις οποίες διερευνάται η ισλαμική ηθική (Κοράνι, Χαντίθ, κλασικοί και σύγχρονοι νομιμομαθείς). Στο δεύτερο μέρος διερευνάται η σύγχρονη ισλαμική ηθική σχετικά με τον πόλεμο. Στο τρίτο γίνεται αναφορά στα τεκταινόμενα της εποχής μας που επικυρώνουν την τωρινή άποψη του Ισλάμ για τον πόλεμο (τρομοκρατία).

Τέλος επιχειρείται, πολύ σύντομα, σύγκριση της ισλαμικής ηθικής, στο συγκεκριμένο θέμα, με τον Ιουδαϊσμό και το Χριστιανισμό, ως θρησκείες με συγγενική βάση.

## Ηθική Επαναφορά

*Δημήτρης Μαρσέλος*

Η σημερινή κοινωνία έχει περιέλθει σε ηθική σύγχυση. Μία σύγχυση που δημιουργεί πολλά ερωτηματικά για σημαντικές αποφάσεις της καθημερινότητας. Δεν είναι τυχαίο, ότι στα μεγαλύτερα ηθικά διλήμματα ο διχασμός των απαντήσεων ανάμεσα στους πολίτες είναι αναπόφευκτος. Ύστερα από μία σύντομη αναφορά στους σημαντικότερους λόγους, που οδήγησαν σε αυτή τη σύγχυση, επιχειρείται, θα λέγαμε, μια απόπειρα τεχνητής αναπνοής, απόπειρα δημιουργίας ενός τέτοιου κανόνα, που να μπορεί να επιφέρει μια ηθική αλλαγή ικανή να προκαλέσει μια αλυσιδωτή αντίδραση για ηθική επαναφορά.

Είναι σαφές, ότι η μετάβαση από την παντελή έλλειψη ηθικής στην ηθική συμπεριφορά φαντάζει δύσκολη και ίσως σε μερικές περιπτώσεις ακόμα και ουτοπική. Υπάρχει όμως η πεποίθηση, ότι οι συνθήκες είναι κατάλληλες και η κοινωνία αρκετά ώριμη να δεχτεί ένα νέο ηθικό σύστημα. Ένα σύστημα, που φιλοδοξεί αφενός με την εξέλιξη των ήδη υπαρχόντων ηθικών θεωριών και αφετέρου προσθέτοντας νέα στοιχεία, να δημιουργήσει ουσιαστικά μία νέα ηθική θεωρία ικανή να καλύψει τα κενά και να δώσει απαντήσεις σε φλέγοντα ηθικά διλήμματα.

## Η Ηθική της λογοκλοπίας

*Γιώργος Χαντζής*

Η λογοκλοπία συνιστά καίριο ηθικό ζήτημα. Αυτό δεν σημαίνει, ότι δεν έχει τις ρίζες της στο παρελθόν. Η προβληματική περί αυτής, ήδη από το τέλος της αναγέννησης –διερχόμενη τις ατομικές κατακτήσεις του διαφωτισμού– καλπάζει προς την εποχή μας διαρκώς διογκούμενη. Η αυστηρή νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας αλλά και η τραχύτητα που τα μεγαλύτερα πανεπιστημιακά ιδρύματα διεθνώς την αντιμετωπίζουν, μαρτυρούν την έκτασή της. Σε αυτό το